

**Zarządzenie Nr 39/10
Starosty Bydgoskiego
z dnia 16. listopada 2010 r.**

w sprawie wprowadzenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego w budynku mieszczącym się przy ul. Zygmunta Augusta 16

Na podstawie § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010r. Nr 109 poz. 719)

zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzić Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego w budynku mieszczącym się przy ul. Zygmunta Augusta 16.

§ 2

Zapoznać z zapisami instrukcji pracowników Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy oraz pracowników pozostałych Instytucji mających swoją siedzibę w budynku.

§ 3

1. Za zapoznanie pracowników z zapisami instrukcji odpowiadają dyrektorzy wydziałów Starostwa oraz kierownicy Instytucji mających swoje siedziby w wymienionym w tytule zarządzenia budynku.
2. Za dostarczenie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego osobom wymienionym w pkt. 1, odpowiedzialnym czyni się Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej.

§ 4

Bezpośredni nadzór nad realizacją niniejszego Zarządzenia sprawuje Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor
Wydziału Organizacyjnego
i Spraw Obywatelskich
[Podpis]
Teresa Szumnik

RADCA PRAWNY
mgr Andrzej Czajkowski
[Podpis]

Inspektor
ds. BHP i ochrony przeciwpożarowej
Dawid Rulwicz
[Podpis]

Starosta Bydgoski
[Podpis]
Kazimierz Krasowski

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
DLA BUDYNKU ADMINISTRACYJNEGO
STAROSTWA POWIATOWEGO w BYDGOSZCZY
MIESZCZĄCEGO SIĘ PRZY
ul. ZYGMUNTA AUGUSTA 16
w BYDGOSZCZY

Opracował:

inspektor
ochrony przeciwpożarowej
mgr. inż. Krzysztof A.

Zatwierdził:

mgr. inż. Krzysztof A.

Bydgoszcz, listopad 2010r.

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 2	Stron 40

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2002r. Nr 147, poz. 1229 tekst jednolity).
2. Ustawa z dnia 8 kwietnia 2010 roku o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2010r. Nr 81, poz. 529).
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 roku w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz.U z 2003r. Nr 121 poz. 1137).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 lipca 2009 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. z 2009r. Nr 119 poz. 998).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 roku w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009r. Nr 124 poz. 1030).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010r. Nr 109, poz. 719).
7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2003r. Nr 75 poz. 690), z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2004r. Nr 109 poz. 1156). Ostatnia nowelizacja w roku 2009.
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 października 2005 roku w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzanych przez Państwową Straż Pożarną (Dz. U. z 2005r. Nr 225, poz. 1934).

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 3	Stron 40

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I

1. Przedmiot i zakres opracowania	3-4
2. Charakterystyka obiektu	4-5
3. Organizacja ochrony przeciwpożarowej	6-8

ROZDZIAŁ II

1. Zapobieganie powstawania pożaru	9-10
2. Zabezpieczenie prac pożarowo niebezpiecznych	11-16

ROZDZIAŁ III

1. Sposoby postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia	17-18
2. Instrukcja alarmowania w przypadku powstania pożaru	18-19
3. Organizacja i warunki ewakuacji	20-23
4. Telefony alarmowe	23
5. Organizacja i zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi	23-24

ZAŁĄCZNIKI	25-39
------------	-------

<i>Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy</i>	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	<i>Listopad 2010</i>	<i>Strona 4</i>
			<i>Stron 40</i>

ROZDZIAŁ I

1. Przedmiot i zakres opracowania.

1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, zwana dalej Instrukcją, dla budynku mieszczącego się przy ul. Zygmunta Augusta 16 nazywanego dalej budynkiem, określa:
 - a) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu,
 - b) sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - c) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
 - d) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeśli takie prace są przewidywane,
 - e) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi,
 - f) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz przepisami przeciwpożarowymi.
2. Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy Starostwa świadczący pracę w budynku.
3. Z postanowieniami Instrukcji należy zapoznać pracowników budynku – zgodnie z § 6 ust. 1 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.
4. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji, pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na oświadczeniu.
5. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 5 do Instrukcji. Oświadczenie to, w przypadku pracowników Starostwa, należy włączyć do akt osobowych pracownika.
6. W oparciu o wcześniej zawarte porozumienia dotyczących powierzenia Staroście Bydgoskiemu administrowania budynkiem przy ul. Zygmunta Augusta 16 postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników pozostałych Instytucji mających swoją siedzibę w budynku oraz firm wykonujących jakiegokolwiek prace na jego terenie. Umowa o powierzenie prac lub najem musi zobowiązywać wykonawców (najemców) do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Kierownicy Urzędów oraz wykonawcy ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 5	Stron 40

swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem na oświadczeniu, o którym mowa w pkt. 5.

7. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po każdych zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które mają wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z § 6 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

2. Charakterystyka obiektu.

1. Lokalizacja:
Budynek zlokalizowany jest w Bydgoszczy przy ul. Zygmunta Augusta 16.
2. Parametry budynku:
 - a) powierzchnia użytkowa 2246,68 m²:
 - piwnica 243,42 m²,
 - parter 199,36 m²,
 - I piętro 236,10 m²,
 - II piętro 234,82 m²,
 - III piętro 249,60 m²,
 - IV piętro 248,31 m²,
 - V piętro 236,82 m²,
 - korytarze (wszystkie kondygnacje oraz węzeł cieplny) – 598,25 m²
 - b) powierzchnia zabudowy 490 m² (18x27,2),
 - c) kubatura 9198 m³ (20x45x19,20 wys.),
 - b) ilość kondygnacji – 6,
 - c) wysokość - 22 m.
3. Parametry pożarowe występujących substancji palnych:
 - a) palny wystrój wnętrz (meble, dokumentacja, rolety przeciwsłoneczne wykładziny podłogowe),
 - b) elementy oraz akcesoria komputerów z tworzyw sztucznych, w tym również gumy itp.,
 - c) dokumentacja, akta, opakowania kartonowe, stanowiące zasadniczy skład obciążenia ogniowego.

Materiały te spalają się kopcącym płomieniem z równoczesnym

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 6	Stron 40

wydzielaniem gazów toksycznych.

4. Przewidywana maksymalna gęstość obciążenia ogniowego – nie przekracza 500 MJ/m
5. Klasyfikacja pożarowa – budynek zaliczany jest do kategorii obiektów ZL III.
6. Przewidywana ilość osób w budynku – 130 pracowników oraz interesanci, łącznie ok. 180 osób.
7. Ocena zagrożenia wybuchem – w budynku ze względu na składowane materiały nie występują strefy zagrożenia wybuchem.
8. Podział na strefy pożarowe – w budynku istnieje jedna strefa pożarowa o powierzchni 2246,68 m².
9. Klasa odporności pożarowej budynku – „B” (budynek SW – średniowysoki zaliczony do kategorii ZL III).
10. Warunki ewakuacyjne – budynek posiada dwa wyjścia ewakuacyjne z budynku, długość dojsć ewakuacyjnych nie przekracza 30 m przy jednym dojsciu. Minimalna szerokości użytkowa biegów, schodów oraz spoczników spełnia wymogi warunków technicznych. Drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowano tablicami zgodnie z PN-92/N-01256/02.
11. Sposób zabezpieczenia instalacji użytkowych:
 - a) instalacja odgromowa wykonana zgodnie z PN,
 - b) przeciwpożarowy wyłącznik prądu,
 - c) awaryjne zasilacze UPS – w budynku zainstalowano awaryjne zasilacze UPS, podłączone do sieci energetycznej, mające na celu awaryjne zasilanie ważnych i wrażliwych urządzeń komputerowych.
12. Dobór urządzeń przeciwpożarowych (zabezpieczenie przeciwpożarowe budynku):
 - a) wewnętrzna instalacja hydrantowa Ø 52,
 - b) przeciwpożarowy wyłącznik prądu,
 - c) podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice proszkowe oraz śniegowe 4kg, 6 kg i 12 kg),
 - d) oznakowanie ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej.
13. Droga pożarowa – do budynku prowadzi droga pożarowa ulicą Warszawską oraz ulicą Unii Lubelskiej, które spełniają wymagania Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych – Rozdział 6 rozporządzenia.

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	<i>Listopad 2010</i> Strona 7 Stron 40
-------------------------------------	---	--

3. Organizacja ochrony przeciwpożarowej.

1. Do obowiązków Starosty należy:

- a) zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technicznych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie zajmowanych budynków i pomieszczeń,
- b) nadzorowanie zapewnienia osobom przebywającym w budynku możliwości bezpiecznej ewakuacji na wypadek pożaru,
- c) zapewnienie właściwego przeszkolenia przeciwpożarowego wszystkich pracowników,
- d) nadzorowanie przygotowania obiektów do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej oraz wyposażenia w sprawny podręczny sprzęt gaśniczy,
- e) nadzorowanie przestrzegania przez podległych pracowników postanowień zawartych w Instrukcji oraz przepisach ogólnych,
- f) nadzorowanie dokonywania okresowych analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- g) inicjowanie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- h) określenie sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

2. Sekretarz lub osoby uprawnione obowiązane są do:

- a) brania udziału w organizowanych szkoleniach bhp i ppoż.,
- b) zgłaszania Staroście wszelkich uwag /zdarzeń/ mających wpływ na spowodowanie sytuacji pożarowych,
- c) nadzorowania zakazu palenia tytoniu na terenie całego obiektu,
- d) wykonywania innych prac z zakresu ochrony ppoż. zleconych przez Starostę,
- e) instruowania pracowników na ich stanowiskach pracy o występującym zagrożeniu pożarowym,
- f) zaznajamiania pracowników z występującym zagrożeniem pożarowym w budynku,
- g) nadzoru nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i postanowień niniejszej instrukcji,

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 8	Stron 40

- h) zabezpieczenia dostępu do wyłączników, przełączników elektrycznych, tablic rozdzielczych prądu, podręcznego sprzętu gaśniczego, wyjść i dróg ewakuacyjnych,
- i) sprawowania nadzoru nad urządzeniami i sprzętem przeciwpożarowym,
- j) znajomości lokalizacji i obsługi głównego wyłącznika prądu elektrycznego, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- k) współdziałania z innymi służbami w celu właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku,
- l) powiadamiania (alarmowania) Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w przypadku powstania pożaru,
- m) zabezpieczenia urządzeń i pomieszczeń w związku z przerwami w funkcjonowaniu podmiotu (po zakończeniu pracy, w dniach wolnych od pracy, w czasie remontów, itp.).

3. Wszyscy pracownicy.

Wszyscy pracownicy wykonujący pracę w budynku przy ul. Zygmunta Augusta 16 ponoszą odpowiedzialność za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego powierzonego im mienia, a w szczególności obowiązani są:

- a) do udziału w szkoleniach, w tym odbycia przeszkolenia w zakresie znajomości podstawowych zasad bezpieczeństwa pożarowego, z pisemnym potwierdzeniem przyjęcia ich do wiadomości i zobowiązania się ich przestrzegania,
- b) dbać o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego i utrzymać czystość porządek w pomieszczeniach oraz na stanowisku pracy,
- c) usuwać usterki mogące być przyczyną pożaru lub informować o ich wystąpieniu przełożonego,
- d) nie dokonywać żadnych napraw urządzeń elektrycznych we własnym zakresie,
- e) po zakończeniu pracy dopilnować sprzątnięcia i zabezpieczenia pomieszczeń, wyłączenia spod napięcia wszystkich urządzeń elektrycznych i wygaszenia zbędnego oświetlenia,
- f) przestrzegać zasad właściwego przechowywania i stosowania materiałów łatwo zapalnych,
- g) przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia,
- h) nie używać podręcznego sprzętu gaśniczego do celów

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 9	Stron 40

nie związanych z gaszeniem pożaru, dbać o jego właściwy stan i łatwość dostępu do niego,

i) znać i przestrzegać:

- przepisy przeciwpożarowe,
- sposoby alarmowania współpracowników i PSP,
- sposoby użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
- zasady zachowania się podczas pożaru.

4. Do obowiązków pracownika prowadzącego sprawę ppoż. (mającego sprawę ppoż. w zakresie obowiązków) należy:

- a) znajomość i przestrzeganie obowiązków niniejszej Instrukcji,
- b) przeprowadzanie kontroli ochrony przeciwpożarowej na terenie obiektu, sporządzanie protokołów, opracowywanie wniosków w zakresie poprawy stanu ochrony ppoż.,
- c) inicjowanie i podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do zmniejszenia zagrożenia pożarowego,
- d) nadzór nad utrzymaniem urządzeń ppoż., sprzętu pożarniczego oraz pożarniczych tablic informacyjnych /znaki ewakuacyjne/,
- e) organizowanie i nadzór nad szkoleniem pożarniczym, uczestniczenie w naradach i komisjach, na których są omawiane zagadnienia ochrony ppoż.,
- f) dbałość o wyposażenie pomieszczeń (budynków) w niezbędną ilość podręcznego sprzętu gaśniczego oraz pożarniczych tablic informacyjnych, wnioskowanie w tym zakresie do Starosty,
- g) dopilnowanie terminowego przeglądu podręcznego sprzętu gaśniczego,
- h) opracowywanie niezbędnych informacji i sprawozdawczości z zakresu ochrony ppoż.,
- i) prowadzenie wszelkiej dokumentacji związanej z ochroną ppoż. budynku,
- j) wykonywanie innych zadań z zakresu ochrony ppoż. zleconych przez kierownika.

ROZDZIAŁ II

1. Zapobieganie powstawania pożaru.

1. Czynności zabronione:

- a) używanie ognia otwartego, palenie tytoniu (dotyczy całego obiektu),
- b) podgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5m od budynku,
- c) palenie śmieci i odpadków w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów lub materiałów palnych,
- d) przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5m od urządzeń, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się powyżej 100°C,
- e) użytkowanie niesprawnych urządzeń elektrycznych, ustawianie bezpośrednio na podłożu palnym urządzeń grzewczych,
- f) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, za wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0,05 m od żarówki,
- g) instalowanie opraw oświetleniowych, wyłączników, przełączników, gniazd wtykowych, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- h) składowanie jakichkolwiek materiałów i przedmiotów na drogach ogólnej komunikacji, służących ewakuacji,
- i) zamykanie wyjść ewakuacyjnych oraz blokowanie dróg ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- j) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - hydrantów, podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - urządzeń uruchamiających i sterujących instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego budynku,
 - wyjścia ewakuacyjnego,
 - wyłącznika głównego prądu i tablic elektrycznych.
- k) używanie i przechowywanie materiałów niebezpiecznych pożarowo w niedozwolonej ilości.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów – Rozdział 3, **za materiały niebezpieczne pożarowo należy uważać:**

<i>Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy</i>	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	<i>Listopad 2010</i>	
		<i>Strona 11</i>	<i>Stron 40</i>

- ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C,
- gazy palne,
- ciała stałe wytwarzające w zetknięciu z wodą lub parą wodną gazy palne,
- ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu,
- ciała stałe jednorodne o temperaturze samozapalenia poniżej 200° C,
- materiały mające skłonność do samozapalenia,
- materiały wybuchowe i pirotechniczne.

2. W budynku należy:

- a) umieścić w miejscach i pomieszczeniach ogólnie dostępnych wykazy telefonów alarmowych oraz instrukcję postępowania na wypadek pożaru,
- b) zgodnie z aktualnie obowiązującymi Polskimi Normami oznakować:
 - drogi, wyjścia i kierunki ewakuacji,
 - miejsca usytuowania urządzeń alarmowych przeciwpożarowych (ręcznych przycisków pożarowych),
 - lokalizację przeciwpożarowego wyłącznika prądu elektrycznego,
 - miejsca, w których znajduje się podręczny sprzęt gaśniczy oraz hydranty,
- c) wykonywać okresowo następujące czynności:
 - przeprowadzić pomiary rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej, co najmniej raz na 5 lat,
 - przeprowadzić badanie instalacji odgromowej co najmniej raz na 5 lat,
 - przegląd podręcznego sprzętu gaśniczego nie rzadziej niż raz w roku*.

*Sprawdzenie ciśnienia wyrzutnika środka gaśniczego (gaśnice proszkowe), wagi środka gaśniczego (gaśnice CO₂). Zgodnie z instrukcją fabryczną, w określonym czasie przez producenta dokonać legalizacji zbiornika gaśnicy i przeładowania środka gaśniczego.

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 12	Stron 40

2. Zabezpieczenie prac pożarowo niebezpiecznych.

Postanowienia i zasady poniższe wynikają z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów – Rozdział 8.

Prace niebezpieczne pożarowo to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu. Prace niebezpieczne pożarowo, prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, takie jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach, a także wszelkie prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

1. Prace niebezpieczne pożarowo, które mogą być prowadzone, na terenie budynku to:

- a) wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
 - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
 - podgrzewanie lepiku, smoły, itp.,
- b) wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np.:
 - przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
 - stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania,
 - suszenie substancji palnych,
 - usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Do przestrzegania postanowień Instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

2. Zasady organizacyjne ustalania zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo:

- a) Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie podmiotu, pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 13	Stron 40

- b) Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej Instrukcji oraz w oparciu o przepisy szczegółowe. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo komisja zobowiązana jest: ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane, ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu, wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg prac oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.
- c) Zasady działania komisji, o której mowa w pkt. b :
- w skład osobowy komisji powinni wejść następujący członkowie :
 - osoba upoważniona przez Starostę - przewodniczący,
 - kierownik grupy wykonującej prace - członek,
 - specjalista ds. ppoż. - członek,
 - prace komisji organizuje jej przewodniczący,
 - komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych” wg wzoru podanego w załączniku nr 1,
 - po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole przewodniczący wydaje pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru podanego w załączniku nr 2,
 - do obowiązku przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Protokole zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych”,
- d) Rozpoczęcie prac następuje po wykonaniu zabezpieczeń określonych w zezwoleniu.
- e) Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje pracownik odpowiedzialny za ochronę ppoż.
3. Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:
- Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np.: spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp. w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 14	Stron 40

- klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozpuszczalników łatwo zapalnych,
 - szlifowaniu powierzchni wykonywanych z materiałów palnych,
 - zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
 - montowaniu wyposażenia wnętrza wykonanego z materiałów palnych.
4. Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
- a) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
 - b) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsc prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych,
 - c) zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi, itp.,
 - d) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
 - e) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych, itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
 - f) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia powodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo,
 - g) sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
 - h) przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m.in.:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki np. drutu spawalniczego, elektrod, itp.,
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 15	Stron 40

- niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,
 - podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - zapewnienia stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
5. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
- a) dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne) lub przewietrzanie pomieszczeń,
 - b) na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy,
 - c) zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczalnych), szczelnych opakowaniach,
 - d) pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
 - e) po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
 - f) ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
 - g) rozpoczęcie pracy w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, może nastąpić wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nie przekroczenia stężenia równego 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
6. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości umożliwiającej likwidację wszystkich źródeł pożaru.
7. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, w budynku, pomieszczeniach oraz pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010
		Strona 16 Stron 40

dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się części w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac pożarowo niebezpiecznych.

8. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
9. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.
10. Obowiązki osób dozorujących przebieg prac niebezpiecznych pożarowo. Osoba, która została upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:
 - a) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników,
 - b) dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie,
 - c) sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych nieprawidłowości,
 - d) wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
 - e) brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.
11. Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:
 - a) sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należycie zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru,
 - b) ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 17	Stron 40

na prowadzenie prac,

- c) znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- d) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- e) ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
- f) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
- g) rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy,
- h) poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- i) przerwanie prac w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu,
- j) zgłaszanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac,
- k) dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru,
- l) wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo, co, do których istnieją wątpliwości związane z określeniem zagrożenia, sposobu zabezpieczenia, itp., sposób ich realizacji należy skonsultować z pracownikiem odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pożarowe budynku.

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 18	Stron 40

ROZDZIAŁ III

1. Sposoby postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

1. W przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, Starosta lub osoba odpowiedzialna za ochronę przeciwpożarową koordynuje akcję ratowniczą i kieruje nią do czasu przybycia jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej.
2. W szczególności do obowiązków Starosty lub osoby przez niego upoważnionej należy:
 - a) kierowanie akcją gaśniczą prowadzoną przez pracowników za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - b) wydanie polecenia oraz dopilnowanie wykonania opuszczenia obiektu przez osoby przebywające w budynku,
 - c) podjęcie decyzji o ewakuacji mienia (w razie konieczności),
 - d) przydzielenie zadań poszczególnym pracownikom,
 - e) wskazanie stref i pomieszczeń, do których należy ewakuować ludzi oraz mienie,
 - f) koordynowanie współdziałania pracowników,
 - g) zapewnienie ładu i porządku podczas ewakuacji,
 - h) po przybyciu jednostek Straży Pożarnej informowanie dowódcy o sytuacji pożarowej oraz podjętych działaniach,
 - i) udział w pracach sztabu akcji ratowniczej.
3. **Zadania i obowiązki wszystkich pracowników:**
 - a) przerwać natychmiast pracę i wykonywane czynności,
 - b) alarmować współpracowników, przełożonych, Starostę o zagrożeniach pożarowych,
 - c) podjąć próbę działań gaśniczych za pomocą gaśnic oraz hydrantów wewnętrznych,
 - d) wyprowadzić pracowników oraz interesantów na korytarze i skierować najkrótszymi drogami ewakuacyjnymi (klatka schodowa) do wyjścia z budynku (Wyjście Ewakuacyjne),
 - e) w czasie trwania ewakuacji zachować ciszę i spokój oraz podporządkować się zarządzeniom kierującego działaniami ratowniczymi,
 - f) należy iść szybko, ale nie wyprzedzać innych aby nie powodować zamieszania,

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 19	Stron 40

- g) nie wolno zatrzymywać się, ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji,
 - h) zachować spokój i rozwagę.
4. **Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna pamiętać, że:**
- a) w pierwszej kolejności należy prowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzi;
 - b) usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności butle z gazami palnymi, sprężonymi, naczynia z płynami łatwopalnymi oraz cenne urządzenia;
 - c) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem;
 - d) nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.

**UWAGA: Nie wolno gasić wodą
instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.**

2. Instrukcja alarmowania w przypadku powstania pożaru.

I. Alarmowanie.

1. Każdy, kto zauważy nawet najmniejszy pożar obowiązany jest natychmiast zaalarmować:

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA – 998 lub 112

2. Należy zachować spokój i nie dopuścić do paniki.
3. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać:
 - gdzie się pali - dokładny adres obiektu, na którym piętrze, która część budynku,
 - co się pali (np. szafa w pokoju na drugim piętrze),
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
 - numer telefonu, z którego zgłasza się pożar i swoje nazwisko.

UWAGA: Odłożyć słuchawkę dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

W dalszej kolejności należy powiadomić Starostę lub innego członka kierownictwa Starostwa – tel. 052 58-35-422

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 20	Stron 40

4. W razie potrzeby należy zaalarmować:

- Policję 997
- Pogotowie Ratunkowe 999
- Pogotowie Energetyczne 991
- Pogotowie Wodno – Kanalizacyjne 994

II. Akcja ratowniczo – gaśnicza. Organizacja i przebieg.

1. Równocześnie z alarmowaniem Straży Pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo – gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego oraz hydrantów wewnętrznych znajdujących się w budynku.
2. Do czasu przybycia straży kierownictwo akcją obejmuje Starosta albo wyznaczony przez Starostę pracownik Starostwa.
3. Po przybyciu jednostek straży pożarnej, kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłych jednostek.
4. Kierujący działaniem ratowniczym zgodnie z art. 25 ust. 1 Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej może:
 - a) zarządzić ewakuację ludzi i mienia;
 - b) wstrzymać ruch drogowy oraz wprowadzić zakaz przebywania osób postronnych w rejonie prowadzenia akcji ratowniczo - gaśniczej;
 - c) żądać niezbędnej pomocy od instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych.
5. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna pamiętać, że:
 - a) w pierwszej kolejności należy ratować zagrożone życie ludzkie, przeprowadzając ewakuację zagrożonego rejonu,
 - b) należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem.
 - c) usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne;
 - d) nie należy otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar;
 - e) otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność,
 - f) szybkie i prawidłowe uruchomienie środków gaśniczych umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

**UWAGA: Nie wolno gasić wodą
urządzeń i instalacji elektrycznych będących pod napięciem.**

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 21	Stron 40

3. Organizacja i warunki ewakuacji.

1. Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego. Każdy pracownik powinien dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa. Drogi ewakuacyjne są to korytarze, klatka schodowa, drzwi na drogach ewakuacyjnych, schody i wyjścia ewakuacyjne prowadzące na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej.
2. W przypadku zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji osób i mienia z obiektu decyzję wydaje osoba najstarsza funkcją lub osoba przez nią upoważniona, odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia, znajdująca się aktualnie w budynku. Decyzja ta musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania budynku.
3. Przed ogłoszeniem alarmu i rozpoczęciem ewakuacji należy ustalić:
 - a) źródła zagrożenia, lokalizację pożaru, kierunek rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów toksycznych będących produktami spalania,
 - b) ilość osób bezpośrednio zagrożonych, przewidzianych do ewakuacji w pierwszej kolejności,
 - c) stan fizyczny i psychiczny osób przewidzianych do natychmiastowej ewakuacji,
 - d) ilość osób zagrożonych pośrednio, przewidzianych do ewakuacji w późniejszym terminie,
 - e) drogi i kierunki ewakuacji.
4. Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku o powstałym zagrożeniu, jego charakterze oraz konieczności ewakuacji. Alarm o niebezpieczeństwie i konieczności rozpoczęcia ewakuacji – sygnał alarmowy (głosowy) „EWAKUACJA” – powinien być ogłoszony za pośrednictwem wyznaczonych pracowników lub innych dostępnych środków łączności (np. telefon).
5. Kierujący akcją wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych grup ewakuowanych. Wyznaczone osoby zobowiązane są ściśle współpracować z kierującym akcją ewakuacyjną i wykonywać jego polecenia. Kierujący akcją ustala ponadto ewentualną potrzebę ewakuacji mienia, określając sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć

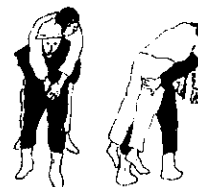
od najcenniejszych przedmiotów, urządzeń i dokumentacji.

6. Po ogłoszeniu alarmu, pracownicy kierują się na korytarz, a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne na klatkę schodową i wyjścia poza obszar zagrożony pożarem, lub na zewnątrz budynku.
7. W pierwszej kolejności należy ewakuować pracowników z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć też do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach. W stosunku do osób będących w szoku można zastosować przymus fizyczny.

Sposoby ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania się, bez użycia specjalistycznego sprzętu ratowniczego

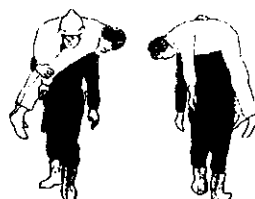
Wyprowadzanie przez jedną osobę

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem "tłumokowym"

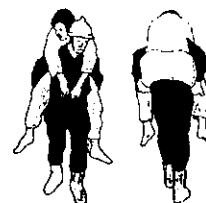
Wyprowadzanie przez dwie osoby

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem "strażackim"

Przenoszenie przez dwie osoby sposobem "kombinowanym"

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem "na barana"

8. W przypadku odcięcia dróg wyjścia dla ewakuowanych, znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać ludzi w miejscu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego do przybyłych jednostek ratowniczych.

9. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji nachylonej starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać tkaniną zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.
10. Po zakończeniu ewakuacji należy w miarę możliwości dokładnie sprawdzić czy wszyscy pracownicy opuścili budynek. W razie podejrzenia, że w opuszczonym budynku pozostali ludzie, należy natychmiast poinformować dowódcę jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej.
11. Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący ewakuacją zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji - dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej, a następnie podporządkować się poleceniom wydanym przez tegoż dowódcę.
12. **Obowiązki osób przebywających w obiekcie na wypadek ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego:**
 - a) Przerwać natychmiast pracę i wykonywane czynności.
 - b) Wyprowadzić pracowników oraz interesantów na korytarze i skierować ich do klatki schodowej, a następnie do wyjścia z budynku (Wyjście Ewakuacyjne).
 - c) W czasie trwania ewakuacji zachować ciszę i spokój.
 - d) Należy iść szybko, ale nie wyprzedzać innych, aby nie powodować zamieszania.
 - e) Nie wolno zatrzymywać się, ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji.
13. Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

Ćwiczenia ewakuacyjne, zgodnie z § 13 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, należy przeprowadzać co najmniej raz na 2 lata. Sposób organizacji ćwiczeń wygląda następująco:

 - a) Sporządzić plan - konspekt ćwiczeń z ewakuacji obiektu lub jego części, wg. wzoru stanowiącego załącznik nr 3

- b) Ogłosić niezapowiedziany alarm o pożarze.
- c) Przeprowadzić ewakuację ludzi z wszystkich pomieszczeń na zewnątrz budynku, najkrótszymi drogami ewakuacyjnymi.
- d) Powyższe ćwiczenia prowadzić w terminach nie rzadziej jak raz na dwa lata.

4. Telefony alarmowe.

TELEFON ALARMOWY 112	
 STRAŻ	998
 POLICJA	997
 *	999
 STRAŻ MIEJSKA	986
POGOTOWIE	
 GAZOWE	992
 WODOCIĄGOWE	994
 CIEPŁOWNICZE	993
 ENERGETYCZNE	991
 DŹWIGOWE	660-431-829/849

5. Organizacja i zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.

Obowiązek zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi wynika z art. 4 ust. 1 pkt. 6 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991r.

1. Wszystkich pracowników należy zapoznać z niniejszą instrukcją.
2. Okresowo należy organizować szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Szkolenie może prowadzić osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje do wykonania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej zdobyte w szkołach PSP.

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 25	Stron 40

3. Szkolenia powinny obejmować następujące zagadnienia:
 - a) zagrożenie pożarowe, przyczyny powstawania i rozszerzania się pożarów,
 - b) sposoby eliminacji zagrożenia pożarowego,
 - c) zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru,
 - d) podręczny sprzęt gaśniczy i środki gaśnicze, urządzenia przeciwpożarowe, w tym zasady ich użycia,
 - e) przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej,
 - f) warunki prowadzenia ewakuacji osób i mienia.
4. Ramowy program szkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej stanowi załącznik nr 4.
5. Po odbyciu przeszkolenia pracownicy powinni potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem na formularzu jak w załączniku Nr 5.

Załącznik Nr 1

PROTOKÓŁ

zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych

1. Nazwa i określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo (spawania):
.....
.....
.....
.....
.....

2. Kategoria zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu:
.....
.....
.....
.....
.....

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występująca w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):
.....
.....
.....
.....
.....

4. Sposób zabezpieczenia pożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia, itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):
.....
.....
.....
.....
.....

5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):
.....
.....
.....
.....
.....

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 27	Stron 40

6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):

.....

.....

.....

.....

.....

8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych:

.....

.....

.....

.....

.....

9. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu:

.....

.....

.....

.....

.....

Podpisy członków komisji:

.....

.....

.....

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 28	Stron 40

Zał. Nr 2

ZEZWOLENIE NR NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Miejsce pracy
(kondygnacja, pomieszczenie, instalacja)
2. Rodzaj pracy
.....
.....
3. Czas pracy
dnia od godz. do godz.
4. Zagrożenie pożarowe /wybuchowe/ w innym miejscu pracy
.....
.....
.....
.....
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru /wybuchu/:
.....
.....
.....
.....
6. Środki zabezpieczenia:
przeciwpozarowe
.....
.....
bhp
.....
.....
Inne
.....
.....
7. Sposób wykonania pracy
.....
.....
.....

.....
8. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych pożarowo:

Nazwisko i imię Wykonano. Podpis

b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia:

Nazwisko i imię Wykonano. Podpis

c) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko i imię Wykonano. Podpis

Uwaga ! niepotrzebne skreślić

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac: w dniu(ach) od godz. do godz.

(zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8)

.....
Wnioskujący

.....
Przewodniczący Komisji

10. Prace zakończono w dniu o godz.

Wykonawca :

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót :

Skontrolował

.....

.....

.....
podpis

.....
podpis

Uwaga:

Odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt.

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 30	Strona 40

Załącznik Nr 3

Plan - konspekt ćwiczeń z ewakuacji obiektu lub jego części.

1. Czas i termin przewidywanego ćwiczenia
2. Zakres prowadzonej ewakuacji i miejsce zbiórki.
3. Cel ćwiczeń

.....

.....

4. Osoba odpowiedzialna i wyznaczona do wykonania ćwiczenia.

1)

Imię i nazwisko

Stanowisko

Funkcja

5. Środki „POZORACJI” np.: nosze, wózki, koce.

Użyto:

1.
2.

6. Powiadomiono Państwową Straż Pożarną w dniu o godzinie
pismem z dnia

7. Zakończenie ćwiczeń nastąpiło w dniu o godzinie

8. Uwagi i wnioski.

9. Załączniki: rysunek lub szkic sytuacyjny.

Plan sporządził

Zał. Nr 4

Ramowy program szkolenia podstawowego pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej

L.P.	TEMAT	IŁOŚĆ GODZIN ZAJĘĆ
1	Podstawowe przepisy prawne z zakresu ochrony przeciwpożarowej, wytyczne i zarządzenia resortowe, instrukcje przeciwpożarowe	1
2	Zagrożenie przeciwpożarowe w obiekcie, przyczyny powstania i rozprzestrzenianie się pożarów	0,5
3	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom	0,5
4	Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru	0,5
5	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i sposoby ewakuacji	0,5
6	Podręczny sprzęt gaśniczy. Praktyczna znajomości sposobu użycia i zastosowania.	1
RAZEM		4

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	Listopad 2010	
		Strona 32	Stron 40

Zał. Nr 5

.....
pieczęć nagłówkowa

.....
Nazwisko i imię

.....
Stanowisko

OŚWIADCZENIE

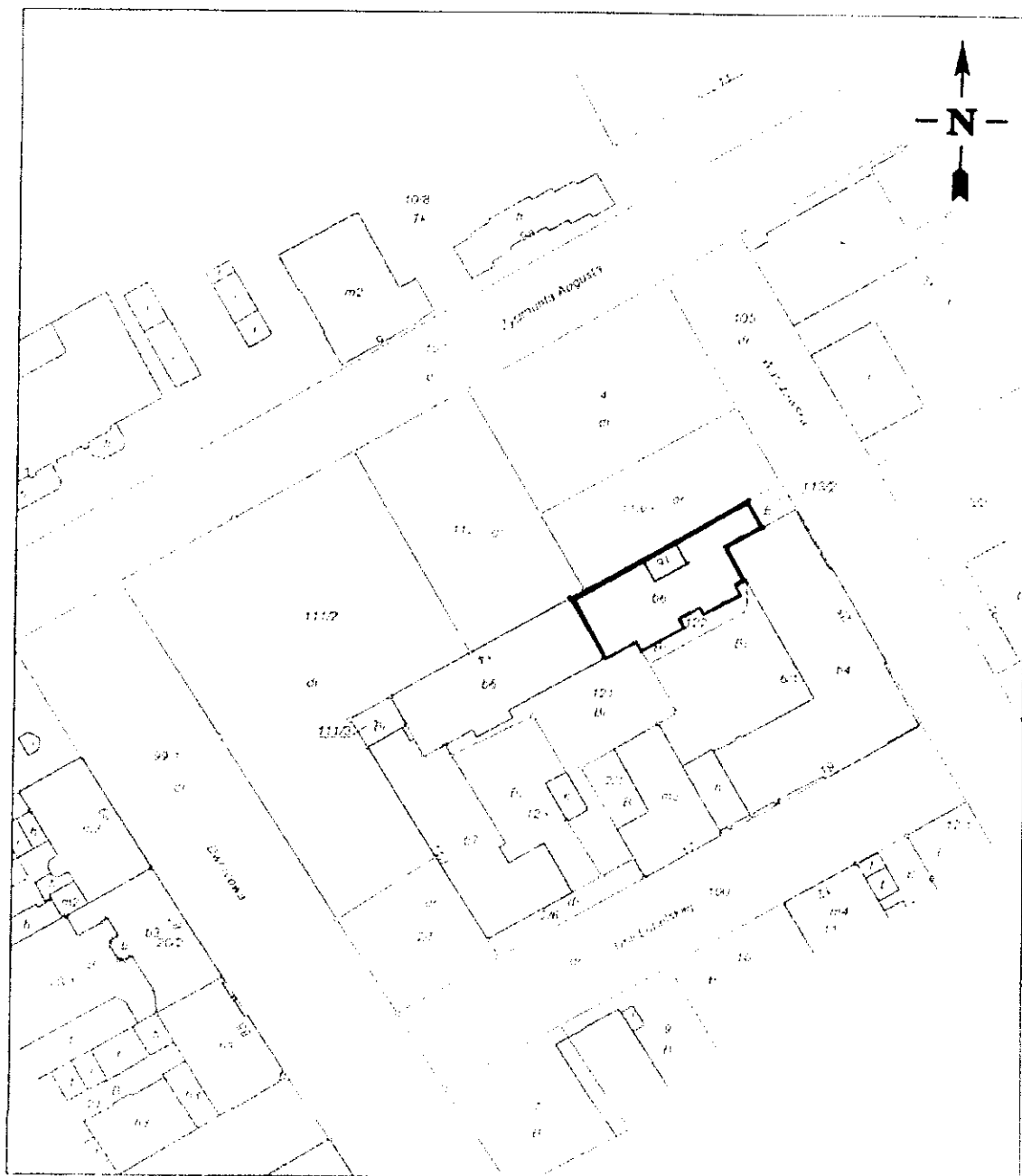
Niniejszym oświadczam, że zostałem(am) zaznajomiony(a) z obowiązkami i zadaniami w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych oraz Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego w obiektach Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy - siedziba przy ul. Zygmunta Augusta 16 i zobowiązuję się do ich ścisłego przestrzegania.

.....
osoba prowadząca szkolenie

.....
podpis pracownika

Załącznik Nr 6

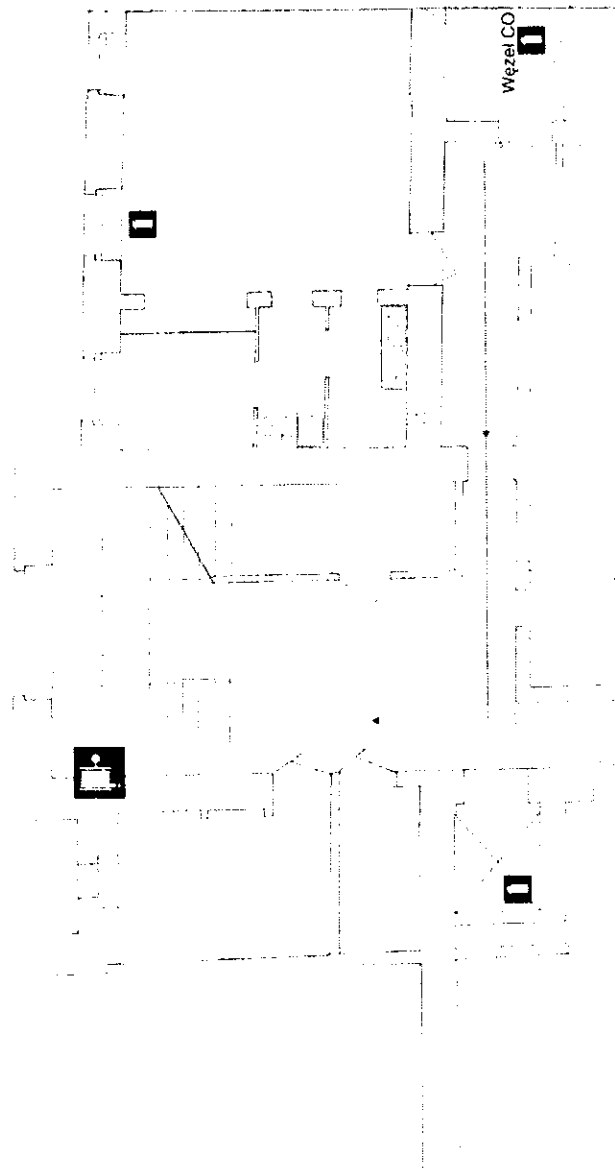
Plany sytuacyjny budynku

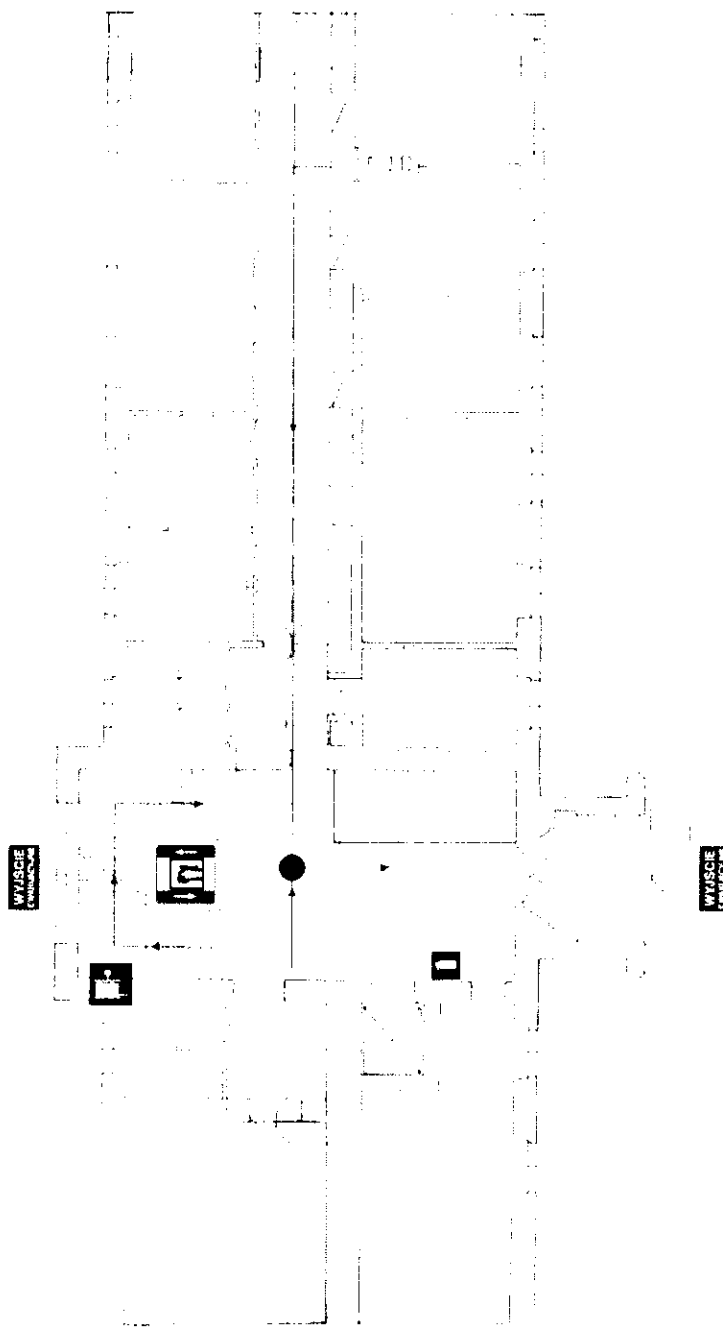
Załącznik Nr 7

**Plany poszczególnych kondygnacji budynku
z warunkami ewakuacji**

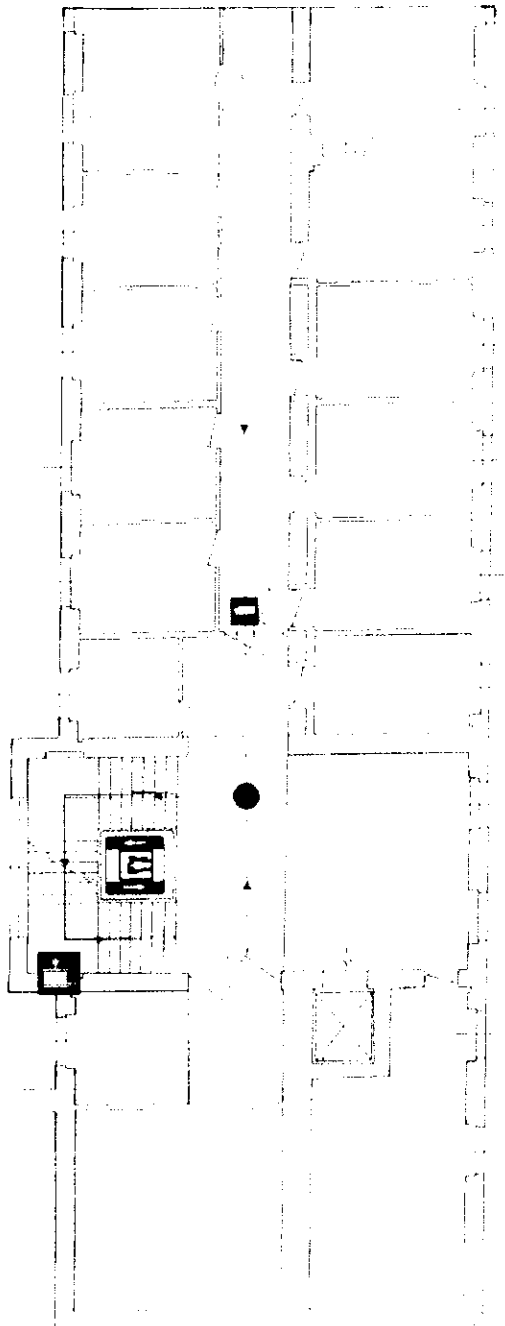
Płonica

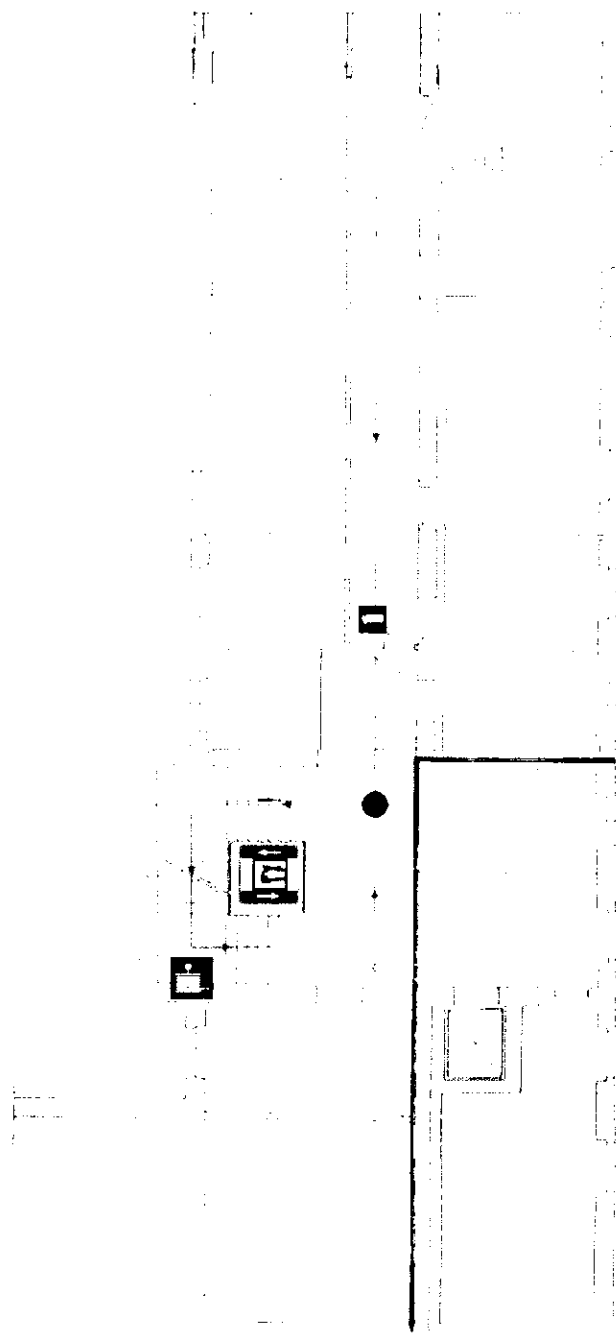
Parter

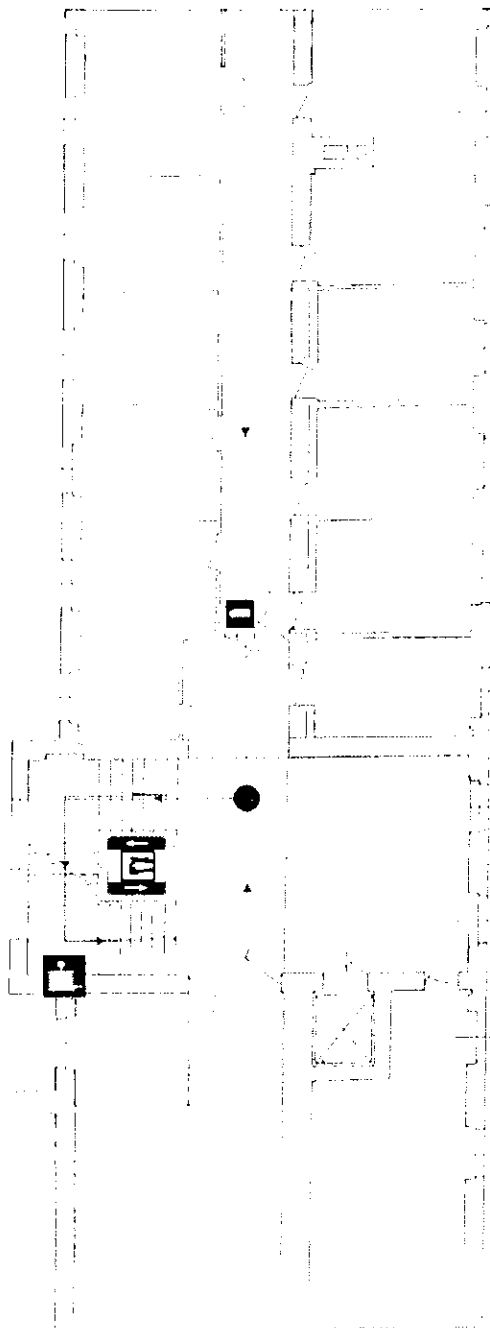
I piętro

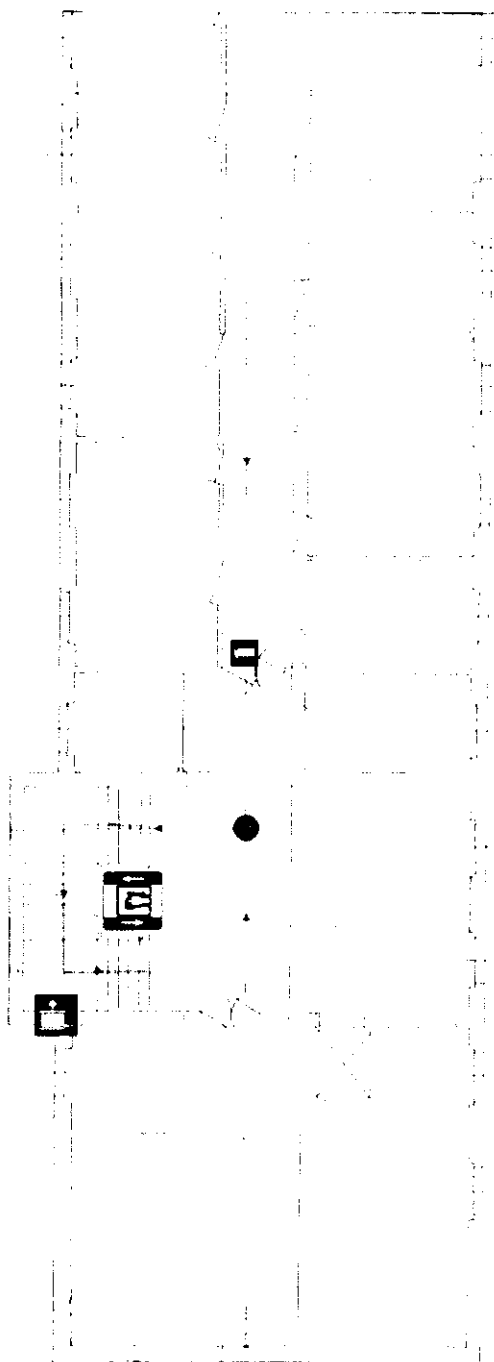
II piętro

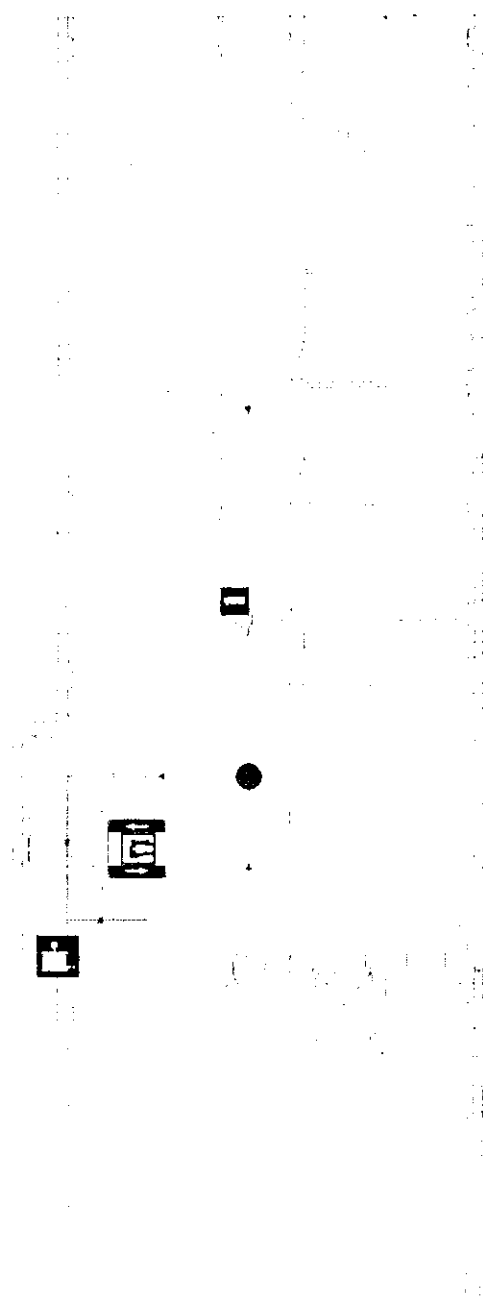

III piętro

IV piętro

5 piętro